

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสในบทที่ 2 การศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสของต่างประเทศและประเทศไทยในบทที่ 3 และปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสในบทที่ 4 นั้น กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไม่ได้กำหนดค่านิยมเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสและการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสไว้ ฉะนั้น จึงเห็นควรให้มีการกำหนดค่านิยมเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสให้ชัดเจนว่าเด็กกลุ่มใดควรจัดอยู่ในประเภทของเด็กด้อยโอกาส จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ และให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสไว้ เพื่อให้รัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมเพื่อให้เด็กด้อยโอกาสได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาจากรัฐ เมื่อเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีค่านิยมเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสและมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมให้การสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไม่ได้มีค่านิยมเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสไว้ว่าเด็กกลุ่มใดควรจัดอยู่ในประเภทของเด็กด้อยโอกาส จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ และไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสไว้ ทำให้เด็กด้อยโอกาสขาดสิทธิและโอกาสทางการศึกษาจากรัฐ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงเป็นการดีหากได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้มีการกำหนดประเด็นการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาออกเป็น 2 ประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในการให้คำนิยาม

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไม่ได้มีคำนิยามเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสไว้ว่าเด็กกลุ่มใดควรมีคุณสมบัติ สถานภาพ ความเป็นอยู่ ที่มีลักษณะเช่นไร จึงจะเป็นเด็กด้อยโอกาสสมควรได้รับความคุ้มครองและสิทธิภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ประเด็นที่ 2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสไว้ ทำให้เด็กด้อยโอกาสขาดสิทธิและโอกาสทางการศึกษาจากรัฐ แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดว่า รัฐต้องจัดให้มีการส่งเสริมการศึกษาให้เด็กด้อยโอกาสได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเสมอภาคและเท่าเทียมกันกับเด็กทั่วไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ได้เสนอแนะให้ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีรายละเอียด ดังนี้

1) เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

“เด็กด้อยโอกาส” หมายความว่า เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากมีชีวิตความเป็นอยู่ด้อยกว่าเด็กทั่วไป ขาดโอกาสทางการศึกษา จากสภาวะทางภูมิศาสตร์ เชื้อชาติ วัฒนธรรม ภาษา เศรษฐฐานะ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย และสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้

2) เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมการส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

“การส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส” หมายความว่า การจัดการศึกษาให้เด็กด้อยโอกาสที่สามารถเรียนในสถานศึกษาปกติทั่วไปที่อยู่ใกล้บ้าน หรือการจัดการศึกษาให้เด็กด้อยโอกาสที่สามารถเรียนในสถานศึกษาปกติทั่วไปแต่ไม่สามารถเดินทางไปกลับซึ่งสถานศึกษา จำเป็นต้องจัดที่พักให้หรือการจัดการศึกษา ให้เด็กด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเรียนในสถานศึกษาปกติทั่วไปที่อยู่ใกล้บ้านและไม่สามารถเดินทางไปกลับ รัฐต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษในสถานศึกษาเฉพาะเด็กด้อยโอกาส

การช่วยเหลือปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายพื้นฐานในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส และปัจจัยสนับสนุนสำหรับเด็กด้อยโอกาส ได้แก่ เงินทุนการศึกษา ค่าพาหนะ อุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย วัสดุเครื่องใช้ส่วนตัว ที่พักอาศัย อาหาร ยารักษาโรคและเวชภัณฑ์ และอื่น ๆ ที่จำเป็นในการศึกษาและการดำรงชีวิต

หากได้มีการแก้ไขและเพิ่มเติมข้อความกฎหมายดังกล่าวให้ชัดเจนตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ จะทำให้ทราบว่าเด็กกลุ่มใดควรจัดอยู่ในประเภทของเด็กด้อยโอกาส และได้รับการส่งเสริมการศึกษาให้แก่เด็กด้อยโอกาสทุกคน เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์และการสนับสนุนจากรัฐอย่างเสมอภาคเท่าเทียมต่อไป